

«Dapli trasparenza – meglier servetsch»

En discurs cun la manadra da project da GRiforma, Sandra Felix

CUN SANDRA FELIX HA DISCURRI
HANS HUONDER / ANR

■ **Quest'emna sa fatschenta il cussegl grond per in'ulteriura giada dal project GRiforma. El ha numnadain da decider areguard la segunda etappa da las gruppas da products ed effects. GRiforma – la refurma da l'administraziun chantunala – ha la finamira da meglierar l'andament da las lavurs e dal servetsch. Sentir quai na duain betg mo ils collavuratur, mabain er la clientella. La fin 2009 vegn il project terminà, silsuent lavuran tut ils uffizis tenor quest sistem. L'Agentura da novitads rumantscha ha discurre cun la manadra da project, Sandra Felix.**

Sandra Felix, GRiforma tuna sco unifurma u er sco refurma. Tgenina da quellas duas noziuns è il pli datiers da GRiforma?

Sandra Felix: GRiforma è cleramain ina refurma, in process da midada cun la finamira d'adattar la direcziun da l'administraziun a las pretensiuns dad oz. En quest connex dat i natiralmain er unifurmaziuns, nua che singuls instruments u process vegnan standardisads pli ferm.

Ina refurma administrativa

La fasa da project ha cuzzà set onns avant che l'introducziun cumplaina da GRiforma è vegnida decidida. Pertge in temp uschè lung?

Previda era ina fasa da pilot da quatter onns. 2003 avess il cussegl grond già da decider davart l'introducziun. Ord vista dal parlament eran las infurmaziuns da lu anc insuffizientas. Las experientschas eran dentant bunas, uschè ch'igl è vegnì decidì da prolungar la fasa da pilot enfin il 2005. Quest temp è vegnì nizzegià per concepir da

nov l'entir project, per examinar a moda critica ils singuls instruments e per adattar e simplifitgar singulas parts. En quest senn è la prolungaziun sa pajada.

Savais Vus descriver curtailmain GRiforma?

GRiforma è ina refurma administrativa che ha la finamira da procurar per dapli trasparenza en las prestaziuns da l'administraziun chantunala ed en ils custs. Instruments da direcziun da l'administraziun vegnan completads cun instruments da l'economia da manaschi ch'èn francads fitg bain en l'economia privata. In element da coc è l'introducziun dad ina registraziun da prestaziun sco basa per il quint da custs e prestaziun. In'otra è la midada ad ina orientaziun globala dal budget ed in'ulteriura l'introducziun dad

in plan integrà per pensums e finanzas che garantescha ina planisaziun cumplaina a vista mesauna sil sector da las gruppas da product.

Tgeninas en las finamiras essenzialas da quest process e quantas personas en occupadas vi da quest project?

Ina da las finamiras primaras è d'ademplir ils pensums conform als basegns. L'administraziun duai esser pli orientada envers la clientella. La direcziun politica duai – cun regard da la cooperaziun democratica – vegnir rinforzada. Ina segunda finamira è il rinforzament da la direcziun da las incumbensas. En quest connex vegn la trasparenza dals pensums, da la direcziun, da las finamiras e dals meds globals cuntanschida. GRiforma ha dentant er la finamira da cuntanscher in'administraziun

orientada a la prestaziun e ch'è favuraivla. Cun auters plets: L'administraziun duai daventar pli interdependent en il rom da ses spazi.

Il project GRiforma vegn dirigid dad ina giunta directiva. A quella appartegnan dus represchentants da la regenza, sis commembers dal parlament chantunal e quatter represchentants da l'administraziun. Ultra da la responsabla per il project lavuran persunas dal departament da finanzas e dals uffizis pertutgads vi da GRiforma.

Orientaziun envers la clientella

In element central è il spustament dals andaments en l'administraziun publica da la direcziun d'input a la direcziun d'output. Savais vuls declerar tge che quai vul dir?

Enfin uss ha il cussegl grond fixà il budget per ils meds finanzials a disposiziun per mintga uffizi tenor conto. Tge prestaziuns, pia output, che ston vegnir cuntanschidas cun quest meds na era betg tema da discussiun. Cun GRiforma sa mida quai: Cun il budget dattan ils uffizis er infurmaziuns al cussegl grond tge finamiras, indicaturs e prestaziuns che duain vegnir cuntanschids. En connex cun il quint annual, respectivamain il rapport da gestiun, dattan ils uffizis rapport davart il grad da las finamiras cuntanschidas. Da nov dat il parlament chantunal budgets globals per gruppas da products. El obtegna uschia in meglier maletg da las prestaziuns che ston vegnir ademplitas.

Tge sa mida en ils singuls uffizis e con fitg en ils manaders e lur collavuratur(a)s pertutgads da la refurma?

GRiforma tschenta pli autas pretensiuns a las direcziuns. Fixar finamiras, planisar, decider,

survegliar e diriger han pli gronda muntada. Quels elements na sa concentreschan betg mo sin ils meds finanzials, mabain er sin la prestaziun. Quella vegn pli transparenta envers dadora. Tras quai obtegnan ils uffizis dapli squitsch. Ultra da la contabilitad da finanzas ston els er manar en l'avegnir in quint davart custs e prestaziuns. Quai preten da in know-how che sto uss anc vegnir cuntanschì. Ils budgets globals porschan gest tenor uffizi dapli u damain spazi en il diever dals meds finanzials. Ils collavuratur èn pertutgads en emprima lingia da l'introducziun dad ina registraziun dal temp da lavur e da la prestaziun. Tut las midadas pretendan ina adattaziun da la cultura da manaschi e da direcziun.

Co han ils differents uffizis acceptà GRiforma?

La decisiun da la regenza e dal cussegl grond, d'introducì GRiforma, vegn natiralmain acceptada. Per singuls uffizis èn ils instruments da direcziun fitg impurtants en connex cun las prestaziuns ch'èn d'ademplir sin incarica, per exempel da la confederaziun. Auters uffizis na profiteschon betg uschè fitg da GRiforma e vesan per quest motiv la lavur supplementara ch'è da prestar. En tut ils uffizis vegn dentant lavurà fitg serius vi da quest project.

GRiforma duai s'effectuar er sin la clientella. Co po quella sentir quai?

Las pretensiuns creschan

Il focus è drizzà cleramain sin las prestaziuns. Per quest motiv senta il client quai en ses basegns. Entras ils budgets globals disponan ils uffizis da dapli flexibilitad en il diever dals meds finanzials e san tras quai reagì pli spert sin ils basegns sa midads da la clientella. La publici-

tad sa far in maletg da l'administraziun e po constatar per tge ch'ils daners da taglia vegnan impundids.

Cleras finamiras

Quest'emna sa fatschenta il cussegl grond per in'ulteriura giada da GRiforma. I va per la segunda etappa da la structura da gruppas da products. Tge cuntegna questa etappa?

En connex cun questa segunda etappa èn nov ulteriurs uffizis sa preparads per GRiforma. Els han focusà lur prestaziuns en products parzials e products cumbinads, cuntanschind uschia gruppas da products. Tras quai po vegnir cuntanschida in'unitad strategica cun cleras finamiras. Per mintga gruppa da product vegn formulà in effect. Quellas èn drizzadas envers las finamiras politicas e directives dal cussegl grond sco er envers las intenziuns strategicas da la regenza. Quest'emna decida il cussegl grond la gruppa da products dals uffizis per la segunda etappa. El sa far midadas vi dal dumber e la structura da las gruppas da products sco er midar il num da quellas. Cun quai intervegna il cussegl grond activamain en quest sector che servescha ad el sco instrument da direcziun e basa da decisiun per ils meds finanzials.

La fin 2009 vegn la fasa da l'introducziun terminada. Co va i vinavant suenter cun GRiforma?

Davert da l'emprim da schaner 2010 vegnan tut ils uffizis a lavurar tenor ils principis da GRiforma. Lura suonda ina fasa da consolidaziun. La refurma po vegnir giuditgada trais fin quatter onns pli tard. Lu pon ins vesair las influenzas concretas. Il pli baud lu duessan eventualas adattaziuns pli grondas dal sistem vegnir consideradas.